

REKOMENDACJE

SEMINARIUM ENERGETYCZNEGO COLLEGIUM CIVITAS W OBSZARZE POLITYKI ENERGETYCZNEJ

Kwiecień 2023

Seminarium Energetyczne CC działa od roku 2015. Uczestnikami są eksperci-praktycy z branży energetycznej, menedżerowie z firm energetycznych, eksperci organizacji ekologicznych oraz naukowcy zarówno z zakresu nauk technicznych jak i nauk społecznych.

W dniu 17 kwietnia 2023 odbyło się posiedzenie na temat: „Polski trójkąt energetyczny: Węgiel – OZE – Atom”. Referaty wygłosili: prezes Tomasz Pogajniak (Polska Izba Energetyki Odnawialnej), dr Paweł Gajda (AGH) oraz dr Łukasz Tolak (CC). W wyniku dyskusji uczestnicy sformułowali poniższe rekomendacje, z intencją przekazania ich do wiadomości opinii publicznej.

I.

Mamy do czynienia strategią energetyczną państwa, która w ograniczonym stopniu realizuje priorytety zgodne z mega trendami charakterystycznymi dla rozwiniętych gospodarek europejskich oraz ze standardami zawartymi w Zielonym Ładzie Unii Europejskiej. Nasze zaniepokojenie budzi koncentracja uwagi decydentów na wprowadzeniu do KSE wielkoskalowej energetyki jądrowej w perspektywie lat 2036-2040. Z pewnością będzie to źródło energii, które nie emituje dwutlenku węgla (CO₂), związków azotu i siarki (SO₂ i NO_x), a także pyłów w odróżnieniu od elektrowni węglowej. Nie będzie to jednak energia tania. Przy inwestycji o nakładach szacowanych na 150-200 mld zł cena energii przez wiele lat będzie obejmowała koszt amortyzacji. Dokumenty rządowe (PEP 2040 aktualizacja) wymagają daleko idącej konkretyzacji, gdyż nie określają one z wystarczającą precyzją procedur zapewniających bezpieczeństwo energetyczne Polaków o okresie 2023-2040 r. oraz wpływu proponowanych rozwiązań na konkurencyjność krajowej energetyki.

II.

Naszym zdaniem konieczne jest opracowanie szczegółowego harmonogramu przechodzenia od zasilania KSE przez źródła konwencjonalne (węgiel i gaz) do zasilania przez źródła odnawialne (słońce, wiatr). Jest to okres 12-15 lat, kiedy źródła jądrowe nie będą aktywne, a cena energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł konwencjonalnych będzie znacznie wyższa od ceny energii elektrycznej wytwarzanej z OZE. Trzeba jednak pamiętać, że rozbudowa

potencjału wytwórczego OZE, w szczególności lądowych turbin wiatrowych, wymaga stworzenia odpowiednich podstaw prawnych dla uruchomienia znaczącej skali inwestycji prywatnych w tym obszarze. Przedłużenie czasu funkcjonowania węglowych mocy wytwórczych o kolejne 12-15 lat jako podstawy KSE oraz administracyjne ograniczanie rozwoju OZE będzie prowadziło do wysokiego poziomu cen energii w gospodarce i spowoduje konflikty między wpływowymi grupami interesów w przemyśle. Sytuacja ta w oczywisty sposób doprowadzi do podwyżek cen artykułów konsumpcyjnych i usług. Zjawisko wzrostu cen wytwarzania energii elektrycznej spowoduje konieczność podwyższenia cen energii dla gospodarstw domowych, gdyż koszt dalszych dotacji w tym obszarze będzie zbyt wysoki. Ewidentnym skutkiem strategii oparcia bezpieczeństwa energetycznego Polski o węgiel i gaz oraz o wizję budowy energetyki jądrowej w dość odległej przyszłości, będzie znaczące obniżenie poziomu życia zdecydowanej większości naszego społeczeństwa.

III.

Polska energetyka jest sterowana przez kilka państwowych koncernów. Kierowniczą pozycję zajmuje tu multi energetyczny kolos Orlen. Trzeba wyraźnie stwierdzić, że w tym monopolistycznym układzie prawa racjonalności ekonomicznej zostały wyparte przez mechanizmy gry politycznej. Najnowszym przykładem podjęcia gry politycznej w obszarze energetyki jest inicjatywa Orleń oraz firmy Synthos wybudowania aż 76 małych reaktorów jądrowych (SMR) w 26 miastach Polski, w tym zapowiedź budowy pierwszej jednostki 300 MW na przełomie 2028/29 roku. Jest to koncepcja nie konsultowana społecznie z punktu widzenia realności biznesowej, konsekwencji ekonomicznych oraz skutków społecznych.

W opinii uczestników naszego Seminarium konieczne jest stopniowe odejście od wielkoskalowej elektroenergetyki korporacyjnej w kierunku systemowych rozwiązań energetyki rozproszonej, odpowiadającej na potrzeby społeczności lokalnych. Ten kierunek transformacji energetyki przyczyni się do budowania zasobów kapitału społecznego w środowisku samorządu terytorialnego oraz lokalnego biznesu MŚP. Formuła energetyki rozproszonej znajduje potwierdzenie w masowej aktywności prosumenckiej, obejmującej ok. 1,5 mln gospodarstw domowych, wytwarzających energię elektryczną w oparciu o instalacje fotowoltaiczne. W wyniku aktywności mieszkańców i małych firm powstało 9,5 GW mocy w mikro instalacjach fotowoltaicznych. Ponadto firmy sektora prywatnego wybudowały 3,5 GW mocy w farmach fotowoltaicznych.

Koordinator Seminarium Energetycznego CC